

ÎN C H E I E R E

02 martie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul – Valeriu Doagă
Judecătorii – Tamara Chișca-Doneva, Ion Druță

examinînd chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Ludmila Gurdea,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Banca Comercială „Unibank” Societate pe Acțiuni împotriva Ludmilei Gurdea, intervenient accesoriu Societatea cu Răspundere Limitată „Redser-Grup” cu privire la transmiterea silită a bunului gajat și evacuarea bunurilor și acțiunea reconvențională înaintată de Ludmila Gurdea împotriva Băncii Comerciale „Unibank” Societate pe Acțiuni și Societatea cu Răspundere Limitată „Redser-Grup” cu privire la recunoașterea nulității contractului de ipotecă,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 22 septembrie 2016,

c o n s t a t ă:

La data de 26 februarie 2010 Banca Comercială „Unibank” Societate pe Acțiuni (în continuare – BC „Unibank” SA) a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ludmilei Gurdea, intervenient accesoriu Societatea cu Răspundere Limitată „Redser-Grup” (în continuare – SRL „Redser-Grup”) cu privire la transmiterea silită a bunului gajat în posesia creditorului gajist.

În motivarea acțiunii a menționat că, a încheiat contractul de credit nr.30/08 din 18 martie 2008 cu SRL „Redser-Grup” în baza căruia i-a acordat ultimului un credit în sumă de 2400000 de lei cu termenul final de rambursare pînă la 18 martie 2010.

Relevă că, în scopul garantării executării obligațiilor a SRL „Redser-Grup”, Ludmila Gurdea în calitate de debitor gajist în baza contractului de ipotecă din 31 martie 2008 și-a exprimat acordul și a depus în gaj apartamentul nr.22 situat în mun. Chișinău, str. Albișoara nr.76/1, cu suprafața totală de 50,6 m.p. și numărul cadastral 0100417.123.01.022 ce-i aparține cu drept de proprietate.

Susține că SRL „Redser-Grup” nu și-a onorat obligațiile contractuale privind rambursarea creditului și a dobînzilor aferente, încălcînd prevederile pct. 4.4.1.-4.4.3 și 4.5. a contractului de credit nr.30/08 din 18 martie 2008.

Menționează că, în conformitate cu art.31 din Legea cu privire la ipotecă nr.142 din 26 iunie 2008, la data de 19 martie 2009 a notificat debitorul gajist privitor la

exercitarea dreptului de gaj, propunându-i ultimului să achite datoria sau să transmită benevol bunurile gajate.

Afirmă că, la data de 15 mai 2009 a înregistrat în Registrul bunurilor imobile un preaviz de exercitare a dreptului de gaj, deoarece debitorul gajist nu a executat cerințele în termenul stabilit.

Solicită transmiterea în posesie a bunului gajat de către Ludmila Gurdea pentru obligațiunile creditoriale ale SRL „Redser-Grup” pentru a fi vândute în vederea achitării datoriilor – apartamentul nr.22, compus din două odăi, situat în mun. Chișinău, str. Albișoara nr.76/1, cu suprafața totală de 50,6 m.p., autentificat de notarul privat Galina Ceban sub nr.1305 din 01 aprilie 2008, ce aparține cu drept de proprietate debitorului gajist în baza certificatului nr.576 din 15 august 2006 eliberat de CCL-131, înregistrat la OCT Chișinău la 16 august 2006, număr cadastral 0100417.123.01.022; evacuarea tuturor persoanelor și bunurilor acestora din apartamentul nr.22 compus din două odăi, situat în mun. Chișinău, str. Albișoara nr.76/1, încasarea din contul Ludmilei Gurdea a cheltuielilor privind taxa de stat în mărime de 12900 de lei.

La data de 16 decembrie 2010, în cadrul ședinței de judecată Ludmila Gurdea a înaintat acțiune reconvențională împotriva BC „Unibank” SA și SRL „Redser-Grup” cu privire la recunoașterea nulă a contractului de ipotecă (vol. 1, f.d. 33-34, 41).

În argumentarea acțiunii reconvenționale a invocat că, la semnarea contractului de ipotecă din 31 martie 2008 a fost dusă în eroare de către pârți cu privire la condițiile principale ale contractului nominalizat.

Susține că, i s-a propus contra plată să semneze contractul de gaj, cu mențiunea că după rambursarea creditului va fi anulat.

Menționează că, la autentificarea contractului respectiv, reprezentanții băncii și a SRL „Redser-Grup” au invocat că semnarea contractului de ipotecă este o simplă formalitate fără să-i explice conținutul și fără a-i traduce.

Consideră că, ipoteca constituită este nulă și nu produce efecte juridice, deoarece creditul a fost obținut cu scopul de a dobândi averea străină, inclusiv a sa, prin insolvabilitatea fictivă a întreprinderii.

Solicită recunoașterea nulă a contractului de ipotecă din 01 aprilie 2008 încheiat între BC „Unibank” SA și Ludmila Gurdea în privința bunului imobil ce-i aparține – apartamentul nr.22, bloc locativ 76/1, str. Albișoara, mun. Chișinău.

Prin hotărârea Judecătorei Rîșcani, mun. Chișinău din 24 mai 2011 s-a admis acțiunea, s-a transmis în posesia BC „Unibank” SA pentru vânzare în scopul stingerii obligațiilor creditoriale ale SRL „Redser-Grup” apartamentul nr.22, constituit din 2 odăi din str. Albișoara 76/1, mun. Chișinău, cu suprafața totală de 50,6 m.p., ce aparține cu drept de proprietate debitorului gajist Ludmila Gurdea în baza certificatului nr.576 din 15.08.2006, eliberat de CCL-131, înregistrat la OCT Chișinău la 16.08.2006, nr. cadastral 0100417.123.01.022, gajat conform contractului de ipotecă autentificat de notarul privat Galina Ceban sub nr.1305 din 01.04.2008, evaluat la prețul de gaj de 434000 de lei; s-a evacuat toate persoanele și bunurile acestora din imobilul ipotecat situat în mun. Chișinău, str. Albișoara 76/1, ap.22; s-a încasat de la Ludmila în beneficiul BC „Unibank” SA taxa de stat achitată la depunerea cererii în sumă de 12800 de lei. S-a respins ca neîntemeiată acțiunea reconvențională a Ludmilei Gurdea; s-a eliberat de la plata taxei de stat Ludmila Gurdea pentru examinarea acțiunii reconvenționale (vol.1, f.d.46).

Potrivit hotărârii Curții de Apel Economică din 16 decembrie 2011, *inter alia* s-a

lichidat SRL „Redser-Grup” și s-a radiat întreprinderea din Registrul de stat al persoanelor juridice (vol.1, f.d.184-185).

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 01 februarie 2012 s-a admis apelul declarat de Ludmila Gurdea, s-a casat hotărîrea Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 24 mai 2011 cu restituirea pricinii spre rejudecare în prima instanță, dar în alt complet de judecatori (vol.1, f.d. 85-88).

Prin hotărîrea Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 11 decembrie 2015 s-a respins cererea de chemare în judecată BC „Unibank” SA împotriva Ludmillei Gurdea, intervenient accesoriu SRL „Redser-Grup” cu privire la transmiterea silită a bunului gajist și evacuare ca nefondată; s-a respins acțiunea reconvențională înaintată de Ludmila Gurdea împotriva BC „Unibank” SA și SRL „Redser-Grup” cu privire la declararea nulității contractului de ipotecă din 31.03.2008 ca tardivă; s-a scutit Ludmila Gurdea de la plata taxei de stat pentru examinarea cererii reconvenționale intentate împotriva BC „Unibank” SA și SRL „Redser-Grup” cu privire la declararea nulității contractului de ipotecă din 31.03.2008 (vol. 1, f.d.235-238).

În susținerea poziției prima instanță a reținut că, creditul întreprinderii SRL „Redser-Grup” de către BC „Unibank” SA în baza contractului nr.30/08 din 18.03.2008, garantat de Ludmila Gurdea a fost acordat în baza unor documente vădit false prezentate de directorul Iurie Breabin. Carența BC „Unibank” SA la verificarea actelor prezentate de Iurie Breabin în scopul primirii unui credit nu este imputabilă Ludmillei Gurdea, or dînsa a acționat cu bună-credință, iar primirea unui credit prin înșelăciune nu mai constituie un raport juridic contractual, aceasta fiind forma unui raport juridic penal, în care victima este îndreptățită să ceară repararea prejudiciului cauzat prin infracțiune de la infractor.

La fel, prima instanță a constatat faptul că, întreprinderea SRL „Redser-Grup” a fost lichidată și radiată din Registrul persoanelor juridice, totodată fiind aprobată lista de distribuire finală a mijloacelor bănești a întreprinderii SRL „Redser-Grup” în care esre inclusă și creanța neacoperită a creditorului validat BC „Unibank” SA.

Totodată, prima instanță a conchis că, Ludmila Gurdea a invocat nulitatea actului juridic încheiat prin dol, aflînd despre cerințele BC „Unibank” SA la data de 08 februarie 2010, iar acțiunea reconvențională a fost intentată la data de 16 decembrie 2010.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 22 septembrie 2016 s-a respins apelul declarat de Ludmila Gurdea; s-a admis apelul declarat de BC „Unibank” SA; s-a casat parțial hotărîrea Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 11 decembrie 2015 în partea respingerii cererii de chemare în judecată a BC „Unibank” SA împotriva Ludmillei Gurdea, intervenient accesoriu SRL „Redser-Grup” cu privire la transmiterea silită a bunului gajat și evacuare emițîndu-se o nouă hotărîre prin care: s-a admis cererea de chemare în judecată a BC „Unibank” SA; s-a transmis în posesia BC „Unibank” SA bunul gajat situat în mun. Chișinău, str. Albișoara nr.76/1, ap. 22, nr. cadastral 0100417.123.01.022, care-i aparține Ludmillei Gurdea, pentru vînzare în condițiile legii; s-a evacuat toate persoanele și bunurile din imobilul situat în mun. Chișinău, str. Albișoara nr.76/1, ap. 22; s-a încasat de la Ludmila Gurdea în beneficiul BC „Unibank” SA cheltuielile de judecată compuse din taxa de stat pentru depunerea acțiunii în prima instanță în mărime de 2170 de lei și taxa de stat pentru declararea apelului în mărime de 1627,50 de lei. În rest hotărîrea Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 11 decembrie 2015 s-a menținut (vol.2, f.d. 100-112).

Instanța de apel a constatat că, pentru a exercita dreptul la ipotecă este necesar întrunirea cumulativă a două condiții care i se incumbă creditorului ipotecar: să expedieze debitorului ipotecar și dacă este cazul, debitorului o notificare privind intenția sa de a executa dreptul de ipotecă în baza contractului de ipotecă și, să înregistreze în Registrul bunurilor imobile preavizul privind executarea dreptului de ipotecă.

În susținerea poziției, instanța de apel a reținut că ambele condiții au fost executate de apelant, la 19 martie 2009, BC „Unibank” SA a expediat Ludmillei Gurdea notificare cu privire la exercitarea dreptului la gaj, iar la 22 mai 2009 a fost înregistrat în Registrul bunurilor imobile preavizul privind executarea dreptului de ipotecă.

La fel, instanța de apel a constatat că, debitorul SRL „Redsar-Grup” a format o datorie restantă față de creditorul ipotecar de a-și satisface pretențiile din contul bunurilor ipotocate, creditorul ipotecar a îndeplinit cerințele legale cu privire la înaintarea notificărilor cu privire la exercitarea dreptului de ipotecă, precum și a înregistrat în Registrul bunurilor imobile preavizul privind executarea dreptului de ipotecă.

La data de 23 noiembrie 2016 Ludmila Gurdea a depus cerere de recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 22 septembrie 2016 solicitând admiterea cererii de recurs, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe în partea respingerii acțiunii reconvenționale cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii BC „Unibank” SA și de admitere a acțiunii reconvenționale.

În motivarea recursului a invocat motivele de fapt ale pricinii menționând că, instanța de apel a apreciat arbitrar probele fără a elucida circumstanțele importante ale pricinii.

Consideră că, de la data de 07 septembrie 2010, când a fost pornită cauza penală în privința lui Iurie Breabin, avea temei pentru a considera contractul de ipotecă nul, deoarece a fost înșelată de directorul SRL „Redsar-Grup” la semnarea acestuia.

Susține că, cererea de chemare în judecată urma a fi scoasă de pe rol în temeiul art. 267 lit. c) și f) din Codul de procedură civilă, deoarece din 30 decembrie 2014 a fost instituită administrarea specială asupra băncii, fiind numit un administrator special, iar toate actele juridice efectuate în numele băncii urmau a fi coordonate cu administratorul special al băncii, făcând trimitere la dispozițiile art. 37⁵ și art. 37⁶ din Legea instituțiilor financiare.

Menționează că, prin lichidarea SRL „Redsar-Grup” s-a stins obligația principală, iar ipoteca constituită fiind un drept accesoriu, prin acțiunea legii, încetează deoarece a garantat executarea creditului SRL „Redsar-Grup” acordat de bancă.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele pricinii civile, completul Colegiului civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

(2) Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- c) a interpretat în mod eronat legea;

d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

(3) Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

a) pricina a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;

b) pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;

c) în judecarea pricinii au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;

d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;

e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;

f) hotărîrea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

(4) Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

(5) Temeiurile prevăzute la alin.(3) se iau în considerare de către instanță din oficiu și în toate cazurile.

În conformitate cu art.433 din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care:

a) recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4);

b) recursul este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art. 434;

c) persoana care a înaintat recursul nu este în drept să-l declare;

d) recursul se depune în mod repetat după ce a fost examinat.

Conform art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărîrii sau a deciziei integrale. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Completul consideră recursul ca fiind depus în termen reieșind din faptul că decizia recurată a fost recepționată de recurent la 11 octombrie 2016, fapt confirmat prin recipisa din aceeași dată (vol.2, f.d.114), iar cererea de recurs a fost depusă la data de 23 noiembrie 2016 (vol.2, f.d.115), prin urmare calea de atac a fost exercitată în termen.

Alegațiile invocate în recurs precum că, de la data de 07 septembrie 2010, cînd a fost pornită cauza penală în privința lui Iurie Breabin, avea temei pentru a considera contractul de ipotecă nul, deoarece a fost înșelată de directorul SRL „Redser-Grup” la semnarea acestuia, nu pot fi reținute, întrucît încheierea din 12 februarie 2010 cu privire la anularea ordonanței judecătorești de transmitere silită a bunului gajat (vol.1, f.d.14) a fost emisă la obiecțiile înaintate de recurentă, ceea ce denotă că ultimele au fost depuse anterior datei de 12 februarie 2010.

Nu pot fi reținute și cele invocate în recurs precum că, cererea de chemare în judecată urma a fi scoasă de pe rol în temeiul art. 267 lit. c) și f) din Codul de procedură civilă, deoarece din 30 decembrie 2014 a fost instituită administrarea specială asupra băncii, fiind numit un administrator special, iar toate actele juridice efectuate în numele băncii urmau a fi coordonate cu administratorul special al băncii, făcînd trimitere la dispozițiile art. 37⁵ și art. 37⁶ din Legea instituțiilor financiare, deoarece scoaterea

cererii de pe rol în temeiul art. 267 lit. c) și f) din Codul de procedură civilă are loc numai în cazul în care cererea de chemare în judecată, la momentul depunerii în instanță, nu a fost semnată sau persoana care a depus-o nu avea împuternicirile respective ori părțile citate legal nu s-au prezentat la ședința de judecată după a doua citare și nici nu au solicitat examinarea pricinii în absența lor, circumstanțe neidentificate în speță. Mai mult, procura nr.08112/6131 din 18 iunie 2015 (vol.1, f.d.198) a fost eliberată de administratorul special al BC „Unibank” SA, Ruslan Grate, ultimul coordonând actele juridice efectuate în numele și din contul băncii.

La fel, nu pot fi reținute nici argumentele invocate în recurs precum că, prin lichidarea SRL „Redser-Grup” s-a stins obligația principală, iar ipoteca constituită fiind un drept accesoriu, prin acțiunea legii, încetează deoarece a garantat executarea creditului SRL „Redser-Grup” acordat de bancă, reieșind din faptul că, SRL „Redser-Grup” nu se află în raport juridic litigios cu Ludmila Gurdea fără a interveni succesiunea în drepturi procedurale față de întreprindere, or art.70 alin. (1) din Codul de procedură civilă prevede că, în cazul ieșirii uneia dintre părți din raportul juridic litigios sau din raportul stabilit prin hotărâre judecătorească (deces, reorganizare, cesiune de creanță, transfer de datorie și alte cazuri de subrogare), instanța permite înlocuirea părții cu succesorul ei în drepturi. Succesiunea în drepturi este posibilă în orice fază a procesului.

Prin urmare, instanța de apel a elucidat toate circumstanțele importante ale pricinii, acestea fiind examinate prin prisma art. 130 din Codul de procedură civilă, în raport cu dispozițiile art.118 din aceeași lege, dând o apreciere justă acestora.

Astfel, instanța de recurs notează că, recurentul nu a invocat niciun argument plauzibil în vederea ilegalității deciziei instanței de apel.

În acest sens, completul reamintește prin prisma jurisprudenței CEDO, fosta Comisie a arătat că „... art. 6 §1 al Convenției, nu impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes” (*cauza Rebait și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995*).

Completul concluzionează că, din conținutul cererii de recurs nu rezultă existența unuia din temeiurile legale de recurs, iar circumstanțele de fapt invocate de recurent în cererea de recurs nu constituie obiect al recursului, or recursul devolvează exclusiv circumstanțe de drept a pricinii.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul, că instanța de apel a examinat pricina sub toate aspectele, a verificat și a apreciat corect probele prezentate, iar argumentele invocate în recurs nu se încadrează în temeiurile prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Ludmila Gurdea, în baza art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 433 lit. a) și art. 440 din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat de Ludmila Gurdea, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului,
judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Ion Druță